

FRATERNITAS

pol Vol. XLI. Nr. 146 - OFM Roma - Email: rbahcic@ofm.org - 01. 08/09. 2008

[FRATERNITAS](#) | [OFM](#) | [DOCUMENTI](#) | [ALBUM](#)

► Ku Kapitule generalnej 2009

Od 24 maja do 20 czerwca 2009 u Matki Bożej Anielskiej w Asyżu odbędzie się 187° Kapituła generalna naszego Zakonu. Przy wyborze tematu i tytułu Minister generalny wspólnie z Definitorium pragnęli przede wszystkim kontynuować refleksje poprzednich Kapituł. Tytuł łaciński: "*Verbum Domini nuntiantes in universo mundo*" przypomina pasję, jaką św. Franciszek nam przekazał, abyśmy stali się na całym świecie głosicielami palących słów Pana. Podtytuł "Misjonarze w sercu świata jako Bracia Mniejsi zwrócenie do Pana" uświadamia nam, że jesteśmy wezwani, aby być posłani do serca świata, zgodnie z tym, co jest specyficzne dla naszego charyzmatu, czyli jako Bracia Mniejsi, którzy starają się nieustannie czerpać z Pana – osobiście i we wspólnocie – to, co potem będą głosili swoim braciom.

Także *logo* Kapituły 2009, zrobione przez Fr. John Abela, pomaga rozwinąć tego rodzaju rozważanie, za pomocą serii symbolicznych apelów:

- W centrum jest Brat w postawie modlitewnej, z otwartymi rękoma i

spojrzeniem skierowanym w górę, "z sercem zwróconym do Pana".

- Jego stopy są oparte na Słowie Bożym i na świecie. Słowo jest fundamentem, na którym musimy solidnie zbudować życie, a świat mamy przemierzać, by głosić Ewangelię pokoju.

- Z tyłu za Bratem Mniejszym płonie ogień Ducha, Ten, który "inspiruje" powołanie i misję Braci Mniejszych, Ten, którego winniśmy pragnąć ponad wszystko...

- Trzy płomienie wychodzą idealnie także poza okrąg zamykający *logo*, ponieważ Duch przekracza rzeczywistości, chociaż te Go zawierają i przez nie się objawia.

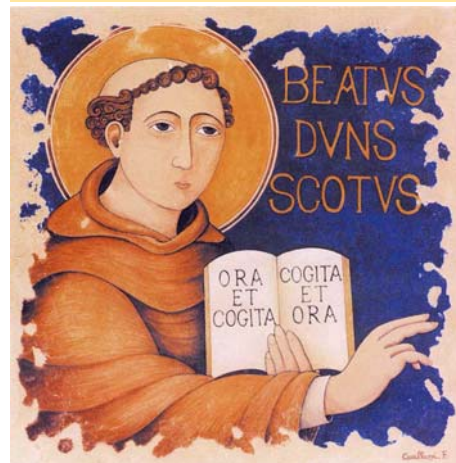
- Trzy płomienie znajdujące się za Bratem Mniejszych zawierają także wezwanie do rozwinięcia żagli i zachętę do śmiałości ("*Duc in altum*" - "wypłyn na głębie").

- Także z księgi Słowa, z prawej strony, wychodzą trzy płomienie, aby nam przypomnieć, że "pełne aromatu słowa Pana naszego Jezusa Chrystusa", które przyjmujemy i głosimy, są "Duchem i Życiem", ożywiają życie nasze, naszej wspólnoty, Kościoła i całego świata. Napis – umieszczony na okręgu wokół Brata Mniejszego – stanowi idealne dopełnienie skojarzenia z kulą ziemską i naszym powołaniem, by być posłani "*in universo mundo*".

Plany Ministra generalnego

► **01-02 sierpnia:** Święto Matki Bożej Anielskiej w Porcjunkuli i spotkanie z młodymi pielgrzymami przybyłymi do Asyżu.

► Bł. Jan Duns Szkot w 700 lat po śmierci

Ty sam, o Panie, jesteś po prostu doskonały. Ty, o Boże, jesteś nieskończenie dobry. Ty, o Boże, najswobodniej rozsiewasz promienie twej dobroci. Do ciebie, o Boże, Bycie nieskończenie godny miłości, biegnie na swój sposób każde istnienie, jako do swego ostatecznego celu. Ty sam, o Boże, jesteś pierwszą prawdą. To, co nie jest takie, jakie się przedstawia, jest fałszem. Dlatego fałsz jest różny od racji swego objawienia, ponieważ gdyby fałsz był zgodny ze swoją naturą, objawiłby się bytem takim, jakim jest, czyli fałszem. W tobie, o Boże, objawienie się nie różni się od rzeczywistości.

Ty objawiasz się, o Boże, z twoją istotą, która jako pierwsza przedstawia się przed Tobą samym, to znaczy pokazujesz się sobie samemu z twoją istotą. Nic, co jest późniejsze od ciebie, o Boże, może stanowić przyczynę twego objawienia się.

Ty, o Boże, jesteś prawdą zrozumiałą. Ty, o Boże, jesteś prawdą nieomylną. Ty, o Boże, pojmujesz każdą zrozumiałą prawdę z doskonałą pewnością.

Rzeczy, które pokazują się w tobie, nie są różne od tego, jakie są, to znaczy nie pokazują się, aby cię oszukać, ponieważ one pokazują się w tobie, i ta przyczyna objawienia się nie przeszkadza temu, aby każda rzecz przedstawiła się twojemu umysłowi w swej własnej racji objawienia się. (Christus revelat Deum homini, II, 16-22)

► Międzynarodowa Kapituła Namiotów

Ministrowie generalni I-go Zakonu i TOR zorganizowali Międzynarodową Kapitułę Namiotów dla uczczenia 800-lecia założenia Zakonu Braci Mniejszych, przez zatwierdzenie Protoreguly w 1209 r. Kapituła odbędzie się **od 15 do 18 kwietnia 2009** w Asyżu. Jest też przewidziany wyjazd do Rzymu na spotkanie z Ojcem Świętym, aby na jego ręce odnowić naszą profesję. W Kapitułę wezmą udział Bracia z OFM, OFMConv., OFMCap., TOR i inni członkowie Rodziny Franciszkańskiej. Jest w trakcie wysyłka pełnego programu z informacjami o logistyce. Teraz oczekujemy pozytywnej odpowiedzi na tę inicjatywę ze strony całego Zakonu. Zobacz:

www.capitolostuoie2009.org/

► Rok Pawłowy

Od 22 do 25 czerwca 2008, między Tarsem i Iskenderun w Turcji, odbyło się XII Sympozjum w Tarsie pt. "Paweł z Tarsu, historia, archeologia, zastosowanie", zorganizowany przez Franciszkański Instytut Duchowości na Papieskim Uniwersytecie Antonianum w Rzymie i przez Centrum Dialogu między kulturami i między religiami "Don Andrea Santoro" w Iskenderun. Sympozjum było połączone z oficjalnym otwarciem Roku Pawłowego w Tarsie 21 i 22 czerwca i z obchodzeniem uroczystości świętych Apostołów Piotra i Pawła 29 czerwca w Antiochii.

Na ceremonię otwarcia Sympozjum i Roku Pawłowego, która miała miejsce w starej bazylice w Tarsie, upamiętniającej miejsce zamieszkania św. Pawła, wzięli udział przedstawiciele różnych Kościołów chrześcijańskich: Kościoła Prawosławnego, razem z Patriarchatem w Konstantynopolu, Kościoła ormiańskiego, Kościoła syryjskiego, Kościoła melchickiego, Wspólnot protestanckich i inni. Kościół Katolicki w imieniu Ojca Świętego reprezentowali J.E. kardynał Walter Kasper, Nuncjusz Apostolski i Biskupi katolicki obecni w Turcji. Na ceremonii byli obecni także przedstawiciel rządu tureckiego oraz wielu pielgrzymów i turystów. Osobistości religijne, szczególnie J.E. kardynała Kaspera, i

► Nowi Wizytatorzy generalni

► **Fr. Anton Bruck** z Prowincji św. Leopolda w Austrii, dla Kustodii Autonomicznej Chrystusa Króla w Szwajcarii.

► **Fr. Rafael Colomer Barber** z Prowincji Walencji i Aragonii św. Józefa Oblubieńca NMP w Hiszpanii, dla Prowincji Arántzazu w Hiszpanii.

► **Fr. Guillermo Cerrato** z Prowincji Betyckiej w Hiszpanii, dla Prowincji Kastylia św. Grzegorza Wielkiego w Hiszpanii.

► **Fr. Gábor Tamás** z Prowincji Matki Bożej na Węgrzech, dla Prowincji św. Stefana Króla w Rumunii-Transylwanii.

► **Fr. Mihály Bőjte** z Prowincji św. Stefana Króla w Rumunii-Transylwanii, dla Prowincji Matki Bożej Królowej Węgier na Węgrzech.

► **Fr. Francisco Oliver Alcón** z Prowincji Cartagena w Hiszpanii, dla Prowincji Grenady Matki Bożej od Reguły w Hiszpanii.

świeckie przyjął i powitał Biskup Luigi Padovese, Wikariusz Apostolski Anatolii i Przewodniczący Konferencji Episkopatu Turcji, w imieniu Kościoła lokalnego, a Fr. Johannes B. Freyer, Rektor Papieskiego Uniwersytetu Antonianum, w imieniu tegoż Uniwersytetu. Byli obecni także inni Bracia ze Stambułu i z Ziemi Świętej.

► Boliwia – 100 lat "Szkół Chrystusa"

Z okazji 100 lat istnienia "Szkół Chrystusa" od 6 do 9 lipca 2008 odbył się w Potosí (Boliwia) pierwszy kongres "Szkół Chrystusa". Są one dziełem misyjnej Prowincji św. Antoniego w Boliwii. Obecnie odpowiedzialnym za "Szkół Chrystusa" jest Fr. Orlando Cabrera. W kongresie uczestniczył jako szczególny gość, zaproszony na to wydarzenie, Fr. Joaquín A. Echeverry, animator generalny dla duszpasterstwa edukacyjnego Zakonu.

Historia: Fr. José Antonio Zampa, przynaglony swą ewangeliczną gorliwością i uderzony biedą, emarginacją i zaniedbaniem religijnym, socjalnym i kulturowym górników, rolników i w ogóle ludności tubylczej, założył 15 grudnia 1907 roku ośrodek formacyjny dla dzieci górników i ubogich rolników.

W 1921 roku ojciec Zampa otworzył pierwszą szkołę w Tecoya – Potosí dla dzieci indiańskich, w czasach, gdy edukacja chłopów nie była brana pod uwagę ani nawet dozwolona, ponieważ nie liczone się z nimi i nie uważano ich za pełnoprawnych obywateli.

Nadzwyczajne poparcie ludności dla tej inicjatywy ojca Zampy sprawiło, że szkoły się szybko mnożyły i w 1946 roku zorganizowano formalnie pierwsze Ośrodki Wiejskie we wspólnotach Chalavi i Don Diego. Następnie Szkoły Chrystusa rozprzestrzeniły się także w prowincjach La Paz i Chuquisaca. 10 stycznia 1960 r. powstało "Stowarzyszenie Szkół Chrystusa", z siedzibą centralną w stolicy La Paz.

► Nowy minister prowincjalny

► **Fr. Fernando Garzón Ramírez** dla Prowincji Wiary Świętej w Kolumbii.

► Polska – Probacja braci Konferencji Północnośląskiej

W dniach 27 czerwca - 11 lipca 2008 w klasztorze Braci Mniejszych w Dursztynie na Spiszu odbyła się probacja 21 braci Konferencji Północnośląskiej OFM.

Celem probacji było pogłębienie tematów dotyczących tożsamości franciszkańskiej w bezpośrednim przygotowaniu się braci do złożenia ślubów wieczystych w Zakonie.

Program probacji uwzględniał elementy niezbędne dla duchowego rozwoju każdego brata, jak codzienna Eucharystia, Liturgia Godzin i a-

doracja Najświętszego Sakramentu. Jak powiedział organizator probacji, Sekretarz ds. Formacji i Studiów Konferencji Północnośląskiej, o. Witosław Szyk: "Jest także miejsce na wykłady dotyczące między innymi: komunikacji braterskiej, ślubów zakonnych w wymiarze teologicznym, prawnym i psychologicznym, koncepcji formacji ciągłej, projektów misyjnych Zakonu, zagadnień związanych z promocją pokoju i integralności stworzeń oraz przygotowania do jubileuszu 800-lecia Zakonu Braci Mniejszych, który

obchodzić będziemy w 2009 roku". Spotkanie to pozwoliło poznać się braciom pochodzącym z następujących Prowincji Zakonu Braci Mniejszych: św. Franciszka z Asyżu (Poznań), św. Jadwigi (Wrocław), Matki Bożej Anielskiej (Kraków), św. Michała Archanioła (Żytomierz - Ukraina), Niepokalanego Poczęcia NMP (Kraków), Wniebowzięcia NMP (Katowice Panewniki).

► Brazylia – Franciszkanie a trąd

Brazylia, według informacji Światowej Organizacji Zdrowia (OMS), jest na drugim miejscu pod względem liczby chorych na trąd. W obliczu tej poważnej sytuacji Franciszkanie z Prowincji Niepokalanej w Brazylii poczuli się w obowiązku, by konkretnie przyczynić się do zwalczania tego niepokojącego zjawiska. Dlatego od trzech lat realizują projekt: *Franciszkanie dla wyeliminowania trądu*. Ponieważ chorzy na trąd znajdują się w całym kraju, Prowincja franciszkańska rozciągnęła swoją działalność poza swoje granice, włączając w projekt

franciszkanów z Prowincji św. Antoniego, z siedzibą w Recife, i Kustodii Autonomicznej św. Benedykta Moro, z siedzibą w Bacabal. Ponadto, odpowiadając na przynaglenia ze strony władz cywilnych, angażują się w różnych stanach i licznych miejscowościach Brazylii.

Świadomi, że w ten sposób mogą dzisiaj przeżywać na nowo spotkanie Franciszka z trędowatym, franciszkanie mają nadzieję, że dzięki swemu zaangażowaniu będą mogli przyczynić się do urzeczywistnienia tego marzenia: by ostatecznie pokonać trąd.

► O. Bernardyn z Portogruaro Sługą Bożym

3 lipca 2008, w święto św. Tomasza Apostoła, Ojciec Święty Benedykt XVI kazał promulgować Dekret stwierdzający heroiczność cnót Sługi Bożego O. Bernardyna z Portogruaro (1822-1895), który był Generałem Zakonu Braci Mniejszych i śmiało angażował się w dzieło odrodzenia naszego Zakonu, po tragicznych wydarzeniach powstań, które m.in. spowodowały likwidację Zakonów, a nasz Zakon stracił wówczas historyczną siedzibę Kurii Generalnej na Ara Coeli.

► Książki franciszkańskie

► **Giovanni Duns Scoto. Studi e ricerche nel VII Centenario della sua morte**, (a cura di) Martín Carballo Núñez, voll. I e II, Edizioni Antonianum, Roma

2008, ss. 1020.

Z okazji VII wieków od śmierci bł. Jana Duns Szkota († 1308) Komisja Skotystyczna wydała miscellanea studiów i badań naukowych związanych z postacią *Doctor Subtilis* i ze skotyzmem, pragnąc zaoferować możliwość lepszego poznania wciąż aktualnej doktryny i postaci Błogosławionego. Miscellanea obejmuje dwa tomy i

zawiera 34 artykuły różnych autorów z całego świata, specjalistów z dziedziny Szkota i skotyzmu. Całe dzieło dzieli się na cztery działy. Po pierwszej części badań wstępnych, w drugiej i trzeciej części analizuje się doktrynę filozoficzną i teologiczną Szkota, a w czwartej części przedstawia się jego wpływ na rozwój myśli w późniejszym okresie i porównania z innymi autorami.

► **Outlines of Franciscan Philosophy** - Doctrinal synthesis of Franciscan thought in the 13th and 14th centuries-, Ivo Tonna O.F.M., Ed. Tau, Malta 2008, ss. 292 Jest to wersja angielska książki tego autora wydanej po włosku w 1993 roku. W kontekście historycznym filozofii chrześcijańskiej miejsce szczególne powinno być zarezerwowane filozofii franciszkańskiej. Domagają się tego

głównie dwa fakty: ciągłość tradycji franciszkańskiej ducha franciszkańskiego, który zawsze działał jako element pobudzający i jednoczący wszystkich myślicieli franciszkańskich. Od pierwszej połowy XIII wieku - wraz z powstaniem Szkoły Paryskiej, pod kierunkiem Aleksandra z Hales, i Szkoły Oxfordzkiej, której przedstawicielem jest Robert Grossatesta - aż do epoki obecnej zawsze istniała tradycja scholastyczna w Zakonie Franciszkańskim. Ta praca pozwala poznać poważny wkład dwóch szkół franciszkańskich, wraz z ich dziedzictwem naukowym na polu filozofii, w rozwój ludzkiego poznania w XIII wieku i w pierwszej połowie XIV wieku.

► **Odwiedź Międzynarodową Księgarnię Franciszkańską:** www.libreriafrancescana.it

Oddajmy wszystko Panu słowami i życiem! 2008-2009

Zostaliśmy powołani do ewangelizowania. Istniejemy dla misji: «I ustanowił Dwunastu, aby Mu towarzyszyli, by mógł wysłać ich na głoszenie nauki» (Mk 3,14-15). Jako Bracia Mniejsi, którzy «z Bożego natchnienia» (1Reg 2,1)

pragniemy iść za tym powołaniem, przyjęliśmy Ewangelię Pana naszego Jezusa Chrystusa jako «regułę i życie» (2Reg 1,2).

Jednocześnie czujemy, że naszą misją, podobnie jak misją Franciszka, jest napełnić ziemię Ewangelią Chrystusa. Idąc «śladami Pana naszego Jezusa Chrystusa» (1Reg 1,1), odkrywamy, że naszą misją jest życie i głoszenie Dobrej Nowiny wszelkiemu stworzeniu, przede wszystkim ubogim, więźniom i niewidomym.

Mówić o ewangelizacji znaczy więc mówić o naszym powołaniu i naszej racji istnienia w Kościele i w świecie. Jest tylko jedna misja: Ojciec posyła Syna, a Syn posyła swoich uczniów. Jako ochrzczeni i franciszkanie jesteśmy posłani, mocą Ducha Świętego, aby żyć Ewangelią i głosić ją, uczestnicząc w misji powierzonej całemu Kościołowi: «Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody» (Mt 28,19).

► Wiadomości w skrócie**► Nowa Biblia Wspólnoty - NCB dla**

Indii: Bracia Christopher Coelho i Fidelis D'Lima ściśle współpracowali przy wydaniu New Community Bible (Nowej Biblii Wspólnoty - NCB) dla Indii. Współpracowali oni z grupą uczonych, którzy uważają, iż jakkolwiek poważny i dostosowany do kontekstu komentarz do tekstu Pisma Świętego, zrobiony specjalnie dla Indii, nie może pominąć bogatego dziedzictwa kulturowego i religijnego tej ziemi. Zostały zatem poczynione odnośniki do wartości biblijnych obecnych w innych religiach Indii.

NCB okazała się dziełem literackim o niespotykanej wartości artystycznej, dzięki kreatywności i zdolnościom słynnego artysty i kaligrafa chrześcijańskiego, zmarłego Fr. Christopher Coelho. Wyraził on swoje nabożeństwo do Słowa Bożego poprzez swoją sztukę na okładce, ilustracjach, stronach tytułowych i w całościowym rozmieszczeniu tekstu. 24 subtelne, a jednocześnie potężne szkice upiększają to wydanie Biblii. Ilustracje te harmonizują rzeczywistości biblijne z naszym codziennym życiem. Fr. Fidelis z wielką cierpliwością przejrzał całość, dokonał poprawek i dodał komentarz. Wyjątkowość Nowej Biblii Wspólnoty polega na jej prostym i wyczerpującym komentarzu, który często bierze pod uwagę nauki zawarte w innych pismach religii Indii; jest to więc bardzo cenny wkład w dialog między religiami i w teologię Indii.

► Międzynarodowa Papieska Akademia Maryjna kontynuuje swoją kampanię pod hasłem "zaadoptuj

jednego studenta", aby zebrać pomoce finansowe i zaoferować stypendia studentom, którzy pragną podjąć "studia mariologiczne na katedrze bł. Jana Dunsza Szkota" na Fakultecie Teologii Papieskiego Uniwersytetu *Antonianum*. Dzięki pomocy kilku Prowincji i sanktuariów można było już przyznać 6 stypendiów studentom, którzy będą mogli uzyskać dyplom z teologii dogmatycznej ze specjalizacją w mariologii. Program katedry znajduje się na stronie:

<http://accademiamariana.org/cattedra/>

► Koncerty w Ziemi Świętej miał ostatnio chór z miejscowości Valle de los Caidos (Madryt), dyrygowany i koordynowany przez komisarza w Madrycie Fr. Emerito Merino. Chórowi towarzyszyło trzech mnichów z opactwa benedyktyńskiego w Valle de los Caidos. Zespół, składający się z 40 dzieci, wystąpił gościnnie w Nazaret, Jerozolimie i w Betlejem. W każdym miejscu dzieci były dobrze przyjmowane, a w Jerozolimie spotkali się z nimi także Kustosz Ziemi Świętej i jego zastępca.

► Definitorium generalne w Bellegra: 4 i 5 lipca 2008 Definitorium generalne dokonało oceny roku 2007-2008 w Pustelni św. Franciszka w Bellegra (Rzym). Ta pustelnia pamięta pobyt św. Franciszka, gdy zmierzał do Subiaco i przy okazji nawrócił trzech rozbójników, którzy potem zostali Braćmi. Pustelnię podarowali św. Franciszkowi Benedyktyni z góry Subiaco w 1223 r. Klasztor ten był prawdziwym "gniazdem świętych". Obecnie Zakon cieszy się z dwóch świętych kanonizowanych i dwóch

błogosławionych, którzy żyli w tym miejscu, ale też wielu innych Braci zmarło tam w opinii świętości. W tej chwili żyje tam 4 Braci z Prowincji Rzymskiej. Od przyszłego roku będzie tam postulat tejże prowincji.

► Spotkanie z Braćmi pracującymi przy Stolicy Świętej: w piątek 11 lipca 2008 Minister Generalny, przy współpracy Biura Prokury Generalnej, zaprosił do Kurii Generalnej współbraci, którzy w różny sposób pełnią posługę w Kurii Rzymskiej, aby podzielili się z Definitorium Generalnym bogactwem swego doświadczenia i przedstawili swoje sugestie jak wzmocnić naszą ważną i skuteczną obecność w różnych dykasteriach i biurach Stolicy Apostolskiej.

W ten sposób na zakończenie tempo forte przed wakacjami letnimi to spotkanie Ministra i Definitorium Generalnego ze współbraćmi, którzy pracują w Kurii Rzymskiej, stało się okazją do braterskiego dzielenia się różnymi doświadczeniami i refleksjami, a potem spotkanie zakończyło się wspólnymi niesporami i rekreacją z całą Wspólnotą Kurii Generalnej.

► Indie – Kongres Mariologiczny: Międzynarodowa Papieska Akademia Maryjna, której zadaniem jest koordynować studia i badania naukowe na polu mariologii na całym świecie, została zaproszona do udziału w Kongresie zorganizowanym przez Stowarzyszenie Mariologiczne Indii w sanktuarium maryjnym w Vailankanni, na temat *Mary: a Model for new way of being human Indian perspectives*. Przy tej okazji kilku profesorów Papieskiego Uniwersytetu *Antonianum* w Rzymie, m.in., Fr. Martin Carbajo i Fr. Stefano Cecchin, w towarzystwie Fr. Sidney Mascarenas, mogło odwiedzić różne wspólnoty franciszkańskie w Indiach, od Chennai, Bangaluru, Goa aż do Mumbai, ubogając swe doświadczenia na polu inkulturacji. Punktem kulminacyjnym wizyty był pobyt w dawnym konwencie w Goa, gdzie jest przechowywany najstarszy obraz bł. Jana Dunsza Szkota w całej Azji.

Fraternitas-OFM-Roma

- Direttore responsabile: Gino Concetti
- Redattore: Robert Bahčič
- <http://www.ofm.org/fraternitas>
- Email: rbahcic@ofm.org